

Berkomfőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Berkomfőség 5-10, 8-53

Nikolaj Antul

PILO

Előfizetési és befizetési

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapokon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. OKTÓBER 15.

280. SZÁM

HÉTFŐ

Ófelsége Alekszandar király Topolára utazott Marinkovics külügyminiszter átvette hivatalát

Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király vasárnap délben ismét Topolára utazott, ahol a királyi család többi tagja tartózkodik. Azt nem lehet tudni, hogy a király meddig marad Topolán, de az a tény, hogy Ófelsége a pártvezérek meghallgatása után egyelőre nem tett további lépéseket a helyzet tisztázására, azt mutatja, hogy a közeljövőben nem is várható jelentős belpolitikai események.

Ilyenformán a kormány tovább is vezetni fogja az ország ügyeit és valószínű, hogy még a jövő évi költségvetést is le fogja tárgyalni a parlamenttel. A költségvetés letárgyalására ugyanis az alkotmány fix határidőt tűz ki és a kormányválság, továbbá a választások lehetetlenné tennék ennek a betartását. Így ismét tizenkettődel kellene kormányozni az országot, ami az ország pénzügyi stabilitását kedvezőtlenül érintené. A jelenlegi stagnáló válság a dinár kurzusát eddig még

nem érintette és a kormány reméli, hogy ezt a stabilitást továbbra is sikerül megőrizni addig, amíg a politikai viszonyok konszolidálása az ország megrendült hitelét ismét helyreállítja.

A külföldi kölcsön elmaradása természetesen bénítólag hat az ország gazdasági helyzetére, amelyet a felkínált több mint tízmillió dolláros kölcsön lényegesen megjavított volna, azonban a jövő évi kiadásokra a kormány a költségvetésben is fog találni fedezetet és így pénzügyi katasztrófa nem fenyeget.

A politikai életben jelentősebb esemény vasárnap nem volt, bár a pártklubokban tovább folytak a szókiasos megbeszélések. Marinkovics külügyminiszter átvette hivatalát Sumenkovics helyettes külügyminiszterrel, aki rövid szabadságra megy s visszatérése után újból a külügyminisztériumban fog működni fontos munkakörrel.

Tovább folyik a macedónok testvérharca Bulgáriában

Merényletet követtek el Borisz király ellen

Szófiából jelentik: A péntek esti szófiai harc ismét felizgatta az egész ország közvéleményét. A szófia Szlobodna Recs megállapítja, hogy a macedon mozgalom véres seb Bulgária testén,

amely a külföldön alássa Bulgária becsületét és gyalázatot hoz az országra. A lap szerint Protogerov és Mihajlov Vancse hívei között tovább fog folyni a véres küzdelem és a lap felhívja a kormányt, hogy tisztázza a helyzetet és

helyezze törvényen kívül azokat, akik az országot állandóan nyugtalanítják.

A legutóbbi események Burov álláspontját igazolták, aki szerint a macedon komitét fel kell oszlatni.

Szófia diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy

a nagyhatalmak képviselői újabb együttes felülvizsgálatra készülnek.

Mihajlov Vancse Vukov hadügyminiszter segítségével

teljesen a kezébe ragadta a macedon komitét vezetését és hír szerint

három hét alatt le akarja gyilkolni Protogerov híveit.

Mihajlov arra akarja kényszeríteni a kormányt, hogy a szomszéd államokkal szemben fellépjen.

Caribrodba érkezett utasok beszélik, hogy Szófia környékén harcok folynak és az expresszvonat mentén tüzeléseket hallottak.

A kormány a péntek esti véres események utólagos igazolására azt a hírt terjeszti, hogy Protogerov hívei önszéküvést szöttek Borisz király és Vukov hadügyminiszter ellen.

Borisz király Várnában tartózkodik és vasárnap az a hír terjedt el, hogy merényletet követtek el az uralkodó ellen.

A beogradi bolgár követség ezt a hírt a legerélyesebben megcáfolta.

Állást foglaltak a prékói front ellen a vajdasági demokraták

Egyenjogúságot követelnek az állam minden polgárának — Grol Milán közoktatási miniszter beszámolt a politikai helyzetről a noviszadi gyűlésen Havas Emil dr. szerb nyelven nagyhatalmas előadást tartott a kisebbségi kérdéssről

Noviszadról jelentik: A vajdasági és szerb demokráta pártszervezetek vasárnap tartották Noviszadon gyűlésüket, amelyen a Vajdaságból és a Szerbiából nagyon sok delegátus vett részt. A kiküldötték már szombat este megérkeztek Noviszadra és a Fehér Hajóban közös vacsorát tartottak, amelyen részt vett Grol Milán közoktatási miniszter és az összes demokráta képviselők.

A gyűlés vasárnap reggel nyolc órakor az Odeon mozi helyiségében kezdődött. A gyűlésen Grol Milán miniszterrel kívül részt vettek dr. Ribár Iván, dr. Setyerov Szlávkó, dr. Milojevics Miloje, dr. Szkerovics Nikola, Zarics Nikola, Novakovics Isza, Kerepessy Vince és dr. Vulcanovics Ilija demokráta képviselők, továbbá az összes demokráta párti tartománygyűlési képviselők, a helyi és járási szervezetek elnökei s nagyszámú delegátusok.

A gyűlést Moljac Milivoj felsőbánáti kerületi el-

nök nyitotta meg és ismertette a gyűlés célját. Ezután megválasztották a gyűlés tisztikarát. Az elnöklést dr. Nikolics Brankó tartománygyűlési képviselő, a noviszadi kerület elnöke vette át, aki üdvözölte a gyűlés résztvevőit, majd átadta a szót Grol Milán miniszternek.

Grol Milán beszámolójában részletesen foglalkozott a politikai helyzettel és kijelentette, hogy a hét folyamán Beogradban össze ül a demokráta képviselői klub, amely az általános politikai helyzettel fog foglalkozni. Bejelentette továbbá, hogy hamarosan összeülnek a széles főbizottság és a beogradi, valamint a zagrebi központi pártvezetőség tagjai és ez alkalommal kifejezésre juttatják a párt nézetét a jelenlegi politikai helyzettel szemben.

— Mi nem azért dolgozunk — mondotta Grol — hogy megtartsuk pozíciónkat ebben a kormányban. A parlamenti véres események után mindent elkövet-

tünk, hogy annak ne legyenek súlyos következményei. Az események után úgy mi, mint a radikális párt, készen állunk feloszlatni a parlamentet és kéri a választásokat, de nem békülhetünk ki azzal a gondolattal, hogy a másik oldalon, az eseményeken keresztül, új berendezkedést akartak csinálni az országban.

Dr. Setyerov Szlávkó a politikai helyzetet vázolta és kijelentette, hogy a demokráta párt azért ment be a kormányba, hogy részt vegyen a választás vezetésében, rendezze az agrárkérdést és segítsen elkészíteni az új adótörvényt. Támadta a radikális pártot, mert az új adóegységesítési törvény tárgyalásánál a szerbiai képviselők ellene voltak az adók egységesítésének. A parlamenti eseményekkel kapcsolatban kijelentette, hogy azokért a parasztdemokráta koalíció a felelős, mert állandóan nehézségeket gördített a parlament munkája elé. A horvát kérdéssről ezeket mondta Setyerov:

— A horvátok önállóságukat csak fegyverrel, vagy forradalommal érhetik el. Fegyverük nincs, forradalom előidézésére pedig alkalmatlanok.

Támadta Pribicevicsét a prékói front megalakítása miatt. A radikális—demokráta koalíció viszonyára térve kijelentette, hogy a demokrátaknak több jogot kellene követelni a kormányzásban.

Dr. Ribár Iván a vajdasági közigazgatásról beszélt. Dr. Dimitrijevic Drágó a községi és városi törvényről, dr. Setyerov Szlávkó pedig az agrárreformról tartott előadást.

Kerepessy Vince a vajdasági agrárreform igazgatóságát hangsúlyozta, mert a kisebbséghez tartozó földműveseket nem juttatták földhöz.

Dr. Havas Emil »A nemzeti kisebbségek és a demokráta párt« címen szerbnyelvű előadást tartott.

Dr. Nikolics Brankó elnök felszólította dr. Havas Emil, hogy beszéljen magyarul, mire Havas Emil így válaszolt:

— Nincs szükség a magyarokat meggyőzni, inkább szerb testvéreimre akarok hatni, ezért szerbül beszélek. A kisebbségeknek teljes egyenjogúságot követelnek, mint a nyugati államokban. A közoktatási politikát igazságosan kell folytatni és a kisebbségek jogos követeléseinek eleget kell tenni. Amikor a kisebbségek jogokat követelnek, nem szabad őket féltreírni, mint az sokszor megtörtént.

Dr. Nikolics Brankó elnök a beszéd elhangzása után kijelentette, hogy Havas Emil jogi érvekben és retorikai szépségekben bővelkedő előadását a párt hivatalos lapjának legközelebbi számban teljes egészében le fogják közölni.

Lendvai József (Szubotica) hasonló szellemben beszélt. Stefanovics Szreten (Debeljacsca) beszéde folyamán többek között azt a szenzációs bejelentést tette, hogy 1924-ben a Pasics-Pribicevics uralom alatt, mint a debeljacsai Orjuna titkára Beogradban járt, ott felkereste egy Belobasics Janko nevű szarajevói orjúnás, aki 500.000 dinárt és egy egész Európára szóló utlevelet kínált neki, ha Korosecet és Mehmed Szpahot elteszi láb alól.

Több felszólalás után a következő határozati javaslatot fogadták el:

A vajdasági demokráta állást foglalnak minden külön frontalakítás, így a prékói front megalakítása ellen is, mert a demokráta az állam egységéért küzdenek. Követelik a demokráta-radikális viszony revízióját a rossz közigazgatási állapotok miatt, mert a radikálisok annak előnyeit a maguk javára használják ki. Egyenjogúságot követelnek az ország minden polgára részére, így a kisebbségi polgárok számára is. Követelik mindazoknak a közigazgatási tisztviselőknek elbocsátását, akik nem rendelkeznek a szükséges kvalifikációval. Sürgetik a községi és városi törvény modern szellemben való meghozatalát. Olcsó mezőgazdasági hiteleket követelnek a népek, kivádják az agrárreform mielőbbi likvidálását Setyerov javaslata szellemében. Követelik az állami költségvetés személyi kiadásainak redukálását. Indítványozzák egy akcióbizottság megválasztását, amelyben az összes nemzetgyűlési és tartományi képviselők, továbbá a járási és kerületi szervezetek elnökei kapnának helyet.

A gyűlés után, amely megszakítással estig tartott, közös vacsora volt. A képviselők még vasárnap este elutaztak Noviszadról.

Heti krónika

Polltikáról mostanában
Ritkán hoz nagy hírt a postás,
Szenzáció helyett adok hát
Egy megbízható időjósást.

*

A most kezdődő őszezakra,
Amelyre szintén áll a fenti,
A meteorológiai intézet
A következőket jelenti:

*

Mindenféle viharok várhatók
Hősiűyedéssel s azonképen
Ami nem bíztat tulsok jóval
Némi erős depresszióval
A jobbközépen s a balközépen.

*

A szónokokban szárazság lesz,
Mért is aggódásra van okom,
Sőt felmás időre van kilátás
Pár miniszteri homlokot.

*

A hősiűyedés jelentékeny lesz
Plusz tizenkettő lesz csak a lég.

Amivel persze velejár majd
Elvéte némi padra-csapadék.

*

Plusz tizenkettőt mond a jóslat
És, bár e hidegben megfagy a szusz,
Le kell szögezni: egyelőre:
E tizenkettő az egyetlen plusz...

*

A csapadékra pedig tudom
Nem kell majd tulsokáig lesni,
Mert alapos remény van arra,
Hogy elég közbeszólás fog — esni.

*

Azért ne tessék félni kérem
E jóslat se egész boru-halmaz,
Megnyugtatósul közölhetem,
Hogy kedvezőbb hírt is tartalmaz:

*

A boru korántsem lesz tartós
S ennek előre lehet örülni,
A jelek szerint rövidesen
Sok minden ki fog — derülni.

* *

Az általános lethargiából
E hír mindenkit életre rázott:
Vukicsevics az ágyat őrzi,
A pártvezér nagyon megfázott.

*

Erre vonatkozólag önként
Adódik megoldás, büvös:
Bizonyára a hangulat a pártban
Volt mostanában kissé hüvös.

* *

A külföldről két sporthírem van,
De ilyent nem hallani sokszor,
Az egyik a tennisz körébe vág,
A másik a bokszt körébe bokszol.

*

Morpurgót balkézrel verte Kehrling
S e győzelem mégsem mondható linknek,
Mert ő direkt szenzációs volt,
Legalább ilyen hírek — kehrlingnek.

*

Morpurgónak tanácsolták is
Hogy ne álljon ki, mert szenved bajt ott,
De a Morpurgo hajthatatlan volt,
Azaz a jó szóra sem — hajtott.

* *

A másik hír Tunneyről jár be
Néhány nap óta hegyet és völgyet
Ez arról szól, hogy a bokszbajnok
Oltár elé boksztolt egy hölgyet.

*

Az ökölellenes elemek most
Kárörvendve nézik e dolgot:
Hogy, aki annyi horogütést mért,
Most maga kapja be a horgot.

*

De a semlegesek is kálanok
És több már nekik se köll,
Akik pont torkig vannak a boksszal
Azaz — könyökükön jön ki az ököl.

*

Ök hír szerint a következőket
Sürgönyözték a bokszkörnek:
»Amit szabad a Jupiternek
Azt nem szabad az — ökölnek.

(— czent.)

Legjobb hirdetési orgánium
a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ,”

A FÉRFI, A NŐ

FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

A Dér Gézától való elköltözést izgalmas napok előzték meg. Guilio Battisti attól a naptól kezdve, amikor olyan furesán és váratlanul azaz a kijelentéssel lépte meg Lilit, hogy hónapok óta, amióta egyszer látta, rá gondolt és kereste, mind hevesebben ostromolta a lányt. Az olasz a filmgyár káptinjában intézett első attackja óta minden szabad percét Lili mellett töltötte és akaratainak nem lehetett ellentmondani. A felvételek utáni hosszú sétákra Guilio Battisti vitte el a lányt, később már egyszerűen megkövetelte, hogy vele vacsorázzék, a tánclokálba is az olasz rendező vitte magával Lilit, akinek az esti késései így mind Battistivel voltak összefüggésben. Nem történt köztük még semmi, de az erőszakos, lobbánékony olasz azért már észrevétlenül betolakodott Lili életébe és minden egy történet, ahogyan ő kívánta... Ilse Kurt volt az egyetlen ember, akit a fiatal rendező megértett Lili mellett, talán azért, mert megérezte, hogy a német lány segítségével könnyebb lesz Lilit elszállítani Déről. Egyelőre ez volt Battisti főcélja és ennek érdekében meg is tett mindent. Megmagyarázta, hogy egy csinos, fiatal nőnek csak akadályt jelent színésznői pályája kezdetén, ha leköti magát egy férfi mellett és kíméletlenül próbálta meggyőzni Lilit, hogy így, az újságíró oldalán nem viheti semmire... Közben ígéreteket csillogtatott meg előtte, szerződésről, amit ő meg tudna csinálni, szerepekről, amelyeket Lili fog játszani, ha a lány akarja, hogy foglalkozzék vele és tanítsa...

Lillre hatottak Guilio Battisti szavai. A rendező hamar tisztában volt a lány gyöngéivel és azt a fegyvert választotta, ami a leghatásosabb volt. A filmkárrier szédületes lehetőségeiről beszélt a lánynak és közben mélyen várta, hogy a gyönyörű, fiatal női test az ölébe hulljon... A

fiatal olasz az első percben megérezte, hogy Lili több és különb annál a sok nőnél, akik a Film tarka világában nyüzögtek és akiket olyan könnyű volt meghódítani. Épen ez vonzotta Lili-ben Battistit, a küzdelem, amelyet folytatni kellett érte és amely csak igaztóbba tette a lány diadalmas fiaalságát és szépségét.

A mélytűzű fekete szemek egészen lenyűgözték Lilit, aki napokon át tehetetlenül őrlődött a két férfi között... Gézá sajnalta elhagyni mert hálás volt neki és már megszokta a gyöngéd, szerelmes becézését, Guilio Battistitől pedig félt. Különös, megmagyarázhatatlan félelmet érzett, amikor az olasz rendező szemei hosszan rá irányultak és perzselőn szinte belemélyedtek a bőre alá, valahová az agyába és a szívébe... De Lili érezte, hogy a fiatal rendező segítségével talán megnyílnak előtte a siker kapui és ez Guilio Battisti felé hajtotta. Habozásának aztán egy napon Ilse Kurt vetett véget, akinek a szavai döntő hatással voltak elhatározására.

— Igaza van Guilio Battistinek, — mondta a német lány — ha vinni akarod valamire, akkor nem tarthatsz ki örökké egy szegény újságíró mellett! Az a szoba is, ahol laktok, borzalmas és ott nem fogadhatsz senkit! Hiszen nem vagytok megesküdve egymással! Lili, én tapasztalatból beszélek, ha azt akarod, hogy észrevegyék a tehetségedet és hogy előrejuthass ezen a pályán, hagyj ott Dér. Hiszen ez az olasz egész rokonszenves fiu és sokat tehetne a jövőd érdekében...

Uj barátnőjének a szavai így sietteték Lili elhatározását és amikor másnap Ilse Kurt közölte vele, hogy már talált is lakást, amelyben ő is vele lehetne, Lili boldogan fogadta az ajánlatot. Tudta, hogy nehéz lesz Gézával megértetni, hogy miért hagyja el, de a céljai felé biztosan haladó nő fölényével érezte, hogy ez is sikerülni fog... És a Dérről lefolytatott szócsata utáni apón már ezzel lépte meg Guilio Battistit:

— Néhány nap múlva új lakásba költözöm. Ilse Kurttal fogok együtt lakni...

Ezt különös nyomatékkal mondta Lili és a hangsúlyával éreztetni akarta a Dérről való szakítást is. A rendező, aki minderről már Ilse Kurttól tudott, mosolyogva csókolta meg a lány kezét és csak ennyit mondott:

— Vidám lakásfelszentelést fogunk tartani magunknál!

Az új lakásban Lili most Ilse Kurt segítségével rendezkedett. Kicsomagolta bőröndjeit és elhelyezte ruháit a szekrényben, a monoton munka közben még egyszer átgondolva az utolsó napok történetét. Maga is csodálkozott azon, hogy mindez így történt és Gézára úgy gondolt, mint az utolsó káposzra, amely még a régi énjéhez fűzte. Dér volt az egyetlen ember, aki a régi életéből mellette maradt, most őt is elhagyta... Ezek a többiek, új barátai azt sem tudták, hogy tulajdonképpen kicsoda és bizonyosan egész másképen fognak vele bánni, mint Géza... Eh mit bánta már Lili mindezt, ha már hátat fordított a szülői háznak, ha már szakított a régi környezetével, legyen ez a szakítás teljes, csak jusson közelebb a céljához! Abból a szokatlan meghatottságból, amely a Gézától való bucsuzásnál Lilit elfogta, már semmit sem érzett és legfeljebb ha szánakozva gondolt Dérré, aki nemrégén még az egyetlen biztos pontot jelentette az életében...

Élesen, parancsolóan szólalt meg a villanycsengő és Ilse Kurt lelkendezve újságolta, hogy Guilio Battisti van kinn. A türelmetlen olasz már a legelső este Lilihez sietett ügyesen leplezett női férfi-vágyakkal... Mögötte egy csomagokkal megrakott boltiszolga jött és Battisti mosolyogva mutatott a dobozokra.

— Valamivel én is hozzájárulok az új háztartáshoz, ha megengedik! — mondta nevetve — Önzés az egész, csupa olyasmi, amit én szeretek.

Ilse Kurt átvette az embertől a kis dobozokat és üvegeket. Konzervek, kaviár, édességek, gyümölcs és pezsgő sorakozott fel az előszoba kis asztalán.

— Megtartjuk a házszenetelést! — mondotta az olasz jókedvűen, amikor a két nővel bement és érdeklődve vizsgálta a két baráságos szobát.

— Igazán meglepett bennünket — mondotta Lili és sietve csapta össze félig kicsomagolt bőröndje tetejét, mert zavartan vett észre legfeljebb egy selyem-kombinét. — Hisz még nem is vagyunk rendben...

— Az első akartam lenni az új otthonában — felelte különös hangsúllyal az olasz és szeméi jobban csillogtak, mint máskor.

(Folyt. köv.)

